

Zpravodaj občanského sdružení Pulchra Silva

ROČNÍK V.

ČÍSLO 6

ČERVEN a ČERVENEC 2017

Vydání červnového Zpravodaje se nám, vážení čtenáři, poněkud opozdilo a proto je dostáváte do rukou současně s tím červencovým a navíc v netradičním termínu v půlce prázdnin.

Přinášíme vám tak zprávy o prvních dvou zájezdech Zájmového zájezdového sdružení, jež si za svůj cíl zvolily nejdříve zajímavé lokality jižní Moravy; druhý pak oblast Kladska a dolní Slezsko.

ZÁJEZD ZZS NA JIŽNÍ MORAVU 10.června 2017

Termín letošního prvního zájezdu byl oproti plánu představeno o 14 dnů dopředu. Přestože směřoval i do několika míst, která již byla našim ZZS dříve navštívena, byl dobře obsazen.

Po brzkém odjezdu z nástupních míst a přejezdu po dálnici mezi Olomoucí a Brnem, jsme kolem známých lokalit (Kralice či Náměšť nad Oslavou) přijeli do města, jež figuruje na seznamu památek světového dědictví UNESCO - do hojně navštěvované

TŘEBÍČE.

Protože jsme tu již dřív byli, počítáme jen s venkovní prohlídkou baziliky v Podklášteří a jeho slavného vstupu - tzv. **PORTA PARADISI**. Máme ale štěstí, že se tu právě chystá svatba. Díky souhlasu pana fa-

ráře tak můžeme opět vidět celý úžasný **interiér** v přechodném **románsko-gotickém stylu**.

Dle programu pak absolvujeme prohlídku židovského ghetta ve čtvrti **ZÁMOSTÍ**. Vstupujeme zde do **Zadní synagogy** postavené roku 1669 a prohlížíme si zdejší malby či psané citáty z Talmudu. Přejdeme přes řeku Jihlavu do centra města, a obdivujeme tzv. **Malovaný dům** (zdobený sgrafity). Někteří navíc vystupují i na městskou věž (75 m) při kostele sv. Martina, z jejíhož ochozu je krásný výhled na město a jeho členité okolí.

Jen krátký přejezd stačí a ocitáme se na náměstí malebného městečka **JAROMĚŘICE nad ROKYTNOU**.

Chloubou Jaroměřic je zdejší zámek - barokní skvost, který byl zbudován podle návrhu L. Hildebrandta v letech 1700-1737. Tady nám opět štěstí přeje, když nás k prohlídce jeho interiéru okamžitě berou. Můžeme se tak kochat **nádhernou výzdobou pokojů i hudební tradicí**, jež se pojí s rodem Questenberků. Na závěr procházíme také rozlehlý a nádherně upravený zámecký park s francouzskou úpravou.

Znovu následuje jen krátký přejezd, kdy opět míjíme nám již dobře známá místa z předchozích zájezdů např.: Dalešice (Postržižský pivovar), Dukovany (jaderná elektrárna) nebo Mohelno (hadcová step), a pak již přijíždíme do městečka

MORAVSKÝ KRUMLOV v

meandru řeky Rokytné. Rozsáhlý objekt zámku na místě původního hradu byl v držení řady moravských rodů (hlavně pánů z Lipé, Kravař a také Lichtenštejnů).

Zdejší zámek jsme si zvykli po dlouhá léta spojovat s expozicí cyklu **Slovanská epopej od Alfonse Muchy**.

Přestože jde o cennou renesanční architekturu (z let 1557-1562), je nyní objekt ponechán svému osudu. Dříve byl hojně navštěvován díky Muchově Epopeji, která je však již odvezena a právě nyní uchvacuje Japonce. Situace zámku je tak značně neutěšená. Přesvědčili jsme se, že je doslova v havarijním stavu a to přes značné úsilí městské správy. Mimo expozic historie a

archeologie nám tu nabídli jen nahlédnutí do zámeckého nádvoří a malé části interiérů .

Stejně jako nás zaskočil neutěšený stav zámku, tak nás překvapily bídne podmínky, jež nabízí Moravský Krumlov pro občerstvení turistů. V centru města, jak se lidově říká „zdechli pes“. Rozhodujeme se proto pro výjezd k **poutní kapli sv. Floriána**, která dominuje kraji.

Byla postavena roku 1695, jako připomínka záchran Antonína Floriána z Lichtenšteina. Na vršku s nádhernou vyhlídkou si říkáme také pověsti spojené s tímto kouzelným místem.

Zcela jinak na nás zapůsobila poslední programová zastávka

v městě vína a chřestu na soutoku Jihlavy, Oslavy a Rokytne.

IVANČICE se totiž ukázaly jako město, které má návštěvníkům nejen co ukázat, ale je také velmi pohostinné. Na náměstí hned vedle radnice (bývalého domu pánů z Lipé) se nachází muzeum, které připomíná dvojici zdejších slavných rodáků: **Muzeum Alfonse Muchy a Vladimíra Menšíka**. Obě muzeální expozice známých rodáků jsme si pozorně prošli

a zbyl nám i čas na procházku centrem Ivančic. Někdo volil prohlídku farního kostela Nanebevzetí P. Marie, jiní zase dali přednost okouknutí malého rodného domku Vladimíra Menšíka. Téměř všichni pak ochutnali zdejší zmrzlinu či kafe.

V závěru úspěšného zájezdu jsme měli rezervovánu večeři ve vyhlášeném **motorestu U Bonaparta** v Rousínově, kde jsme poznávací zážitky završili gastronomickou tečkou. JK

ZÁJEZD DO POLSKA

Tento zájezd se uskutečnil **v sobotu 15. července**. Počasím se poněkud lišil od červencové zájezdové tradice, kdy jsme si již zvykli na tropická vedra. Tentokrát bylo příjemně -pod mrakem, chvilkami zahrozil i slaboučký letní déšť. Cestovalo se výborně, zvláště když i pan Mořka za pozdější příjezd postavil „zápisné“.

Po průjezdu z Uničova na Zábřeh a Králíky jsme vstoupili na polské území hraničním přechodem Dolní Lipka - Baboszów. Ocitli jsme se tak **v KLADSKU** (polsky Kłodzku), v kraji, jenž byl po celých 700 let (do r. 1742) součástí zemí koruny české. Proto jsou zde „české stopy“ patrné doslova na každém kroku.

Dnes se toto polské pohraničí teprve snaží na dávnou velmi slavnou historii kraje navázat. Po válce a po odsunu Němců byl kraj osídlen Poláky ze západní Ukrajiny, Běloruska a Litvy, kteří potenciál krásného a úrodného kraje ještě plně nevyužili. Po průjezdu městem **Miedzilesie** a kolem **Bystrzyce Kłodzkej** se již dostáváme do centra celého historického území a hrabství - do

města **KLODSKO**

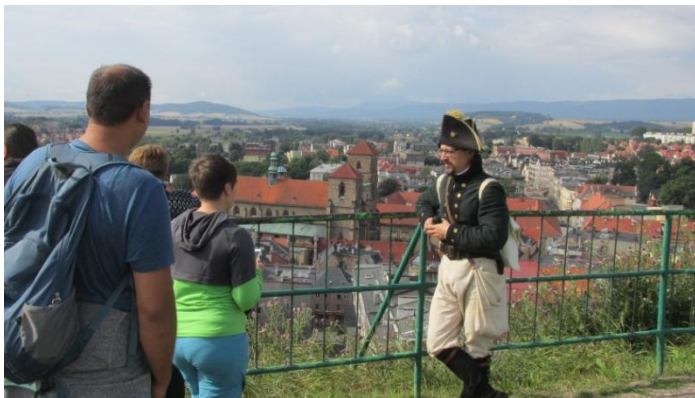
-česky Kladsko a německy **Glatz**.

Vjíždíme do centra a od nábřeží **Nysy Kłodzkej** vystupujeme vzhůru městem, které šplhá do svahu až k mohutné pevnosti, dominantě celého kraje. Pevnost otevírají teprve v 9 hod, takže si nejdříve prohlédneme **náměstí s radnicí**, kašnou i pranýřem, a stihneme pak i návštěvu pozdně gotického chrámu Nanebevzetí Panny Marie (založeného r. 1344) s krásnou výzdobou a náhrobkem pražského **arcibiskupa Arnošta z Pardubic**. Ten v tomto městě, které spravovali Slavníkovci (už Kosmas zde zmiňuje k r. 981 otce rodu Slavníka) a pak Přemyslovci, studoval na johanitské farní škole a město Kladsko miloval.

Pak už vystupujeme na **Pevnostní horu**, abychom si prohlédli zdejší **rozehlou pevnost**, jež je obdivuhodným dílem

novověké obranné architektury 17. a 18. století. Zbudována byla na místě středověkého hradu a původně měla město i celý kraj chránit před nepřáteli ze severu. **Prusové** však po odtržení Kladska od Čech (r. 1740 - podle Vratislavského míru) pevnost přebudovali do dnešní podoby a mohutnosti. Naposledy byla pevnost obléhána r. 1807 Napoleonovou armádou.

Historii pevnosti nám velmi pěkně přiblížil průvodce, oděný do **mundúru pruského vojína**, který nás částí prostor provedl. Fortifikace s řetězcem bastionů, redut a kleštin byla skutečně dokonalým opevněním, které zaujímalo **plochu 32 ha** (na délku 800 m a šířku 400 m). Prohlédli jsme si prostory pro mužstvo i veškeré zabezpečení posádky (skladiště, ubikace, nemocnici i vstupy k minérským chodbám). Z horního bastionu se nám pak otevřely nádherné výhledy na město a věnec hor obklopujících Kladsko. Prohlídka pevnosti byly velmi působivým zážitkem.

Z města Kłodzka pak vyjždíme západním směrem, abychom na úrovni lázeňského města Połanica Zdrój odbočili na sever po velmi nekvalitní silnici směrem k unikátně geologicky uloženým pískovcovým deskám, které zde na ploše 6.340 ha vytváří skalní město a **Národní park STOLOVÉ HORY**.

Už při průjezdu pověstnou „cestou **Sta zatáček**“ se nám za okny objevují pískovcové stěny a okrajové části skalních měst. Ale teprve v letovisku Karłow se nám otevřel krásný pohled na vrcholovou část Stolových hor - **Szczeliniec Wielki** (česky **Velká Hejšovina**) s nadmořskou výškou 919 m. Tady musíme udělat fotozastávku, abychom tento v Evropě jedinečný přírodní útvar zdokumentovali. Do městečka Radków (z něhož r. 1790 podnikl až do Karłowa výstup i J.W.Goethe) pak desítkami zatáček zase sjíždíme kolem dalších pískovcových útvarů a „Bludných skal“.

WAMBIERZYCE, zvané „Slezský Jeruzalém“

a česky **Vambeřice**, byly naší další zastávkou. Jde o významné poutní místo, jehož svatyně, **barokní bazilika Matky Boží**, byla zbudována v letech 1695-1750 na místě, kde podle legendy ze 12. století nabyt zraků slepý Jan z Ratna.

Za dřevěnou 28 cm vysokou soškou P. Marie Vambeřické se po strmém schodišti (se symbolickým počtem 57 schodů) každý rok vydávají davy věřících z Polska, Čech i Německa vstříc velmi členitému pozdně renesančnímu průčelí svatyně. Také my jsme sem do impozantního interiéru za gotickou soškou vyřezanou z lipového dřeva zašli a část poutního areálu jsme si prohlédli.

Po průjezdu polsko-českým pohraničím ve směru na město **Nowa Ruda** a kolem malebného pohoří Soví hory se dostáváme do největšího města této části Dolního Slezska do hornického města **WAŁBRZYCH** (Valbřich, něm. Waldenburg).

Toto významné průmyslové město se 120.000 obyvatel však pouze projíždíme, abychom se o zhruba 10 km dál na sever dostali k hlavní turistické atrakci celého kraje, kterým je zdejší **zámek KSIAŻ** (volný překlad KNÍŽE, KNÍŽECÍ).

Jakmile projdeme zdejším rozsáhlým parkem a přiblížíme se k zámku, potkáváme zde několik okázale vyzdobených kočárů s dobově oděnými kočimi i osazenstvem. Právě tu totiž probíhá soutěžní klání, v němž se hodnotí jak umění vozatajské, tak dobová autentičnost. Ačkoliv je soutěž hojně sledovaná a doplněná sugestivním moderováním, zámek je

pro veřejnost otevřen. Nenecháme si tak ujít prohlídku v Polsku třetí největší stavby hned po Wawelu a Malborku (je zde více než 400 místností).

Původně piastovský hrad byl rodem **Hochbergů** od 16. století přestavován do podoby renesančního zámku s prvky baroka a historismu. Obrovitý komplex si sami procházíme po dané trase; můžeme se tak dobře seznámit s bohatou historií zámku, ovšem také s částí soukromí knížecí rodiny **Jana Henryka** a jeho krásné ženy - **kněžny Daisy**.

Zámek i se svými parky, jež ho obklopují, je velmi citlivě zasazen do kraje; je jeho dominantou.

Doufáme, že se nám po časově náročné prohlídce podaří stihnout ještě závěrečný programový bod, kterým je návštěva největší dřevěné církevní stavby Evropy v sousedním městě

SWIDNICA (česky SVÍDNICE, něm. SCHWEIDNITZ).

Máme štěstí. Městem s 60.000 obyvatel, jež bylo dříve metropolí **Svídnického knížectví** (i rodištěm třetí ženy Karla IV. – Anny Svídnické) projíždíme rychle přímo k jedinečnému chrámu zapsanému na seznam světového dědictví UNESCO, ke zdejšímu **KOSTELU MÍRU**. Doslova za 5 minut 18 hod. se dostáváme do jeho úžasného interiéru, dokonce se slevou a českým audio-průvodcem. Tak to nám vyšlo!

Jde o jeden z trojice evangelických kostelů, které byly po třicetileté válce ve Slezsku povoleny. Katolíci zde však stanovili výrazná omezení: musel stát za hradbami mimo dostřel děl, mohl být postaven jen z netrvanlivých materiálů (dřevo, hlína, sláma, písek), nesměl mít svou církevní školu a hlavně **musel být postaven do jediného roku**. Svídníčtí podmínky dodrželi: Hrůzou stavbu chrámu zahájili 23.8.1656 a již 24.6.1657 zde byla první mše. Díky dalším sbírkám byla později dokončena také nezvykle bohatá výzdoba (výmalba stropů 1694-96), také barokní varhany, r. 1708 postavena zvonice, 1729 kazatelna a v letech 1752-53 i krásný hlavní oltář od G. A. Hoffmanna.

Obrovitý prostor chrámu, do něhož se vejde 7.500 věřících, je díky čtyřpatrové galerii velmi členitý a vyplněný přebohatou

výzdobou, což na návštěvníky zapůsobí zcela neopakovatelným dojmem. Jeho prohlídka je tak skutečným vyvrcholením našeho zájezdu. Po průjezdu ze Svídnice přes **Żabkowice Śląskie** (jinak Frankenstein), **Kamieniec Żabkowicki** (sídlo holandské královny Mariany Oranžské) a nám již známý **Paczków** se vracíme do ČR. Pěknou tečkou za úspěšným zájezdem byla výborná večeře rezervovaná v **Bílém Potoku** hned za českou hranicí. JK

ZMĚNA TERMÍNU CYKLOVÝLETU

Cyklovýlet v sobotu 17. 6. naplánovaný do Bezděkova, Rohle a Brníčka byl kvůli špatnému počasí zkrácen a uskuteční se znovu v náhradním termínu, který bude dodatečně stanoven.

POZOR! Termín čtvrtého z plánovaných cyklistických výletů – na **Rabštejn, Skřítek a do Rýmařova**, jenž se měl konat 19.8., se uskuteční již o týden dříve: v **sobotu 12. srpna!!!**

PROSTORY SÝPKY SE PROMĚŇUJÍ

Prázdniny jsou sice dobou dovolených, výletů a odpočinku, ale uvnitř někdejší šumvaldské sýpky se pilně pracuje. Interiéry budovy, jež se má stát pro naši obec a blízký region budoucím muzeem, prochází výraznou proměnou.

Vše začalo opravou střechy. Současně s bouráním původního technologického vybavení byly zahájeny také tesařské práce zaměřené na opravy trámů a podlah. Strhávají se i původní staré elektrorozvody a opravují se vnitřní omítky v jednotlivých patrech. Přestože jde jen o začátek přetváření bývalé sýpky na muzeální objekt a mnoho nesmírně náročných prací bude ještě nutno zajistit, lze říci, že interiéry budovy se mění před očima.

Oceňujeme tuto ochotu zajistit potřebné práce a podporu, kterou realizaci myšlenky na zřízení muzea vedení naší obce věnuje. Děkujeme. Věříme, že i nadále se bude dařit všechny další potřebné práce a úkoly zabezpečit, aby muzeum vzniklo. Již od poloviny září sem chceme svázat připravené artefakty.

KALENDÁŘ AKCÍ PULCHRA SILVA:

So 12.8. - **4. cyklovýlet** (Rabštejn, Skřítek, Rýmařov) od KD v 8 hod.

So 26.8. - **zájezd ZZS: Brno** (Špilberk, přehrada), **hrad Veveří** od 6 hod.

So 16.9. - **Turist. pochod Krajem Pulchra Silva** zač. Břevenec-Skalka

ZPRAVODAJ o.s. PULCHRA SILVA, je měsíčník, který jako přílohu Šumvaldských novin vydává sdružení Pulchra Silva, Šumvald, č. p. 17. Redakce (kontakt): jarda.krestyn@seznam.cz nebo fgaston@seznam.cz

